

Indkøb af bøger til skolebrug: Udbud eller ej

I mange tilfælde er indkøb af bøger til skolebrug, der foretages på institutionerne under Ministeriet for Børn og Undervisning, *ikke* omfattet af pligten til at gå i EU-udbud, jf. udbudsdirektivets artikel 31, stk. 1, litra b, som har følgende ordlyd:

”De ordregivende myndigheder kan indgå offentlige kontrakter ved udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse i følgende tilfælde:

b) Når kontrakten af tekniske eller kunstneriske grunde eller af årsager, der vedrører beskyttelsen af enerettigheder, kun kan overdrages til en bestemt økonomisk aktør.”

Det afgørende for anvendelsen af artikel 31, stk. 1, litra b, er, at det udgivende forlag har *enerettighederne* til bogtitlen, samt at bøgerne ikke kan fremskaffes af en anden leverandør.

Bestemmelsen gælder for:

1. Bøger, der er købt direkte hos den leverandør, som besidder enerettighederne til bøgerne.
2. Bøger, der er købt hos et forlag, som besidder enerettighederne til bøgerne.

Bestemmelsen gælder *ikke* for:

3. Bøger, der kan fremskaffes af flere leverandører (fx ordbøger), altså bøger *uden* enerettigheder.

En skole kan herefter foretage et køb af en bogtitel, der har enerettighedsbeskyttelse, direkte hos den leverandør, som besidder enerettighederne, eller direkte hos det forlag, der besidder enerettighederne, *uden* at indkøbet forinden skal i EU-udbud.

Det skyldes, at udbudsdirektivets art. 31, stk. 1, litra b, giver udtrykkelig adgang til at anvende udbud efter forhandling uden forudgående bekendtgørelse i en situation, hvor kontrakten bl.a. på grund af enerettigheder, kun kan tildeles til én bestemt virksomhed. Det er en betingelse for at bruge reglen, at en vare af den ønskede art ikke kan fremskaffes af en anden leverandør. Det bemærkes, at udbudsdirektivets art. 31, stk. 1, litra b, er en undtagelsesbestemmelse og skal derfor fortolkes indskrænkende.

Reglerne omkring enerettigheder

Enerettigheder er en immateriel rettighed.

En forfatter til et litterært værk er tillige omfattet af ophavsretsloven, som giver en rettighedsbeskyttelse til bl.a. litterære værker som f.eks. faglitteratur og bearbejdet værk, herunder oversættelse af et udenlandsk værk jf. Ophavsretsloven § 1.

Et forlag har som udgiver ingen selvstændige ophavsrettigheder. Ophavsmanden har i et vist omfang mulighed for at overdrage sine rettigheder til forlaget.